

Joan Rendé
conversa amb Ada
Castells a la llibreria
La Impossible
ORIOL DURAN

Joan Rendé **Novel·lista**

“Viure en una cultura sotmesa és un mal **«asunto»**”

És un home de contrastos i de contrastos ens parla a *Els anys de la serp*, la novel·la que publica gairebé després d'una dècada de no ser a les llibreries. Joan Rendé (Barcelona, 1943) viu mig any al mas de la Conca de Barberà i mig al Poble Nou (escrit així, amb nom i adjectiu, tal com entenia el barri la seva àvia, quan encara s'hi fabricaven culleres a cops de maça). Al mas munta a cavall i, abans, hi feia vi i anava a caçar. Amb l'edat, és més compassiu amb els animals i també se li ha tornat la prosa menys irònica i més tràgica, si més no, en aquesta ocasió. Els qui busquen el Dr. Scopius que signava les columnes en aquest diari el trobaran transformat. Això sí, Rendé continua sent –amb Carles Duarte– l'escriptor més elegant de la prosa catalana: corbatí, barret, mostatxo i llengua precisa. Aquestes són les seves constants.

De nena, la teva protagonista és traslladada de la Sierra andalusa als Pirineus i allí hi descobreix un nou món i una nova llengua. Som als anys quaranta i ella sent parlar d'una guerra que no acaba d'entendre.

Sí, la novel·la parla de la confrontació entre la innocència i la realitat, del desco-

briment d'un nou món. És el que els entesos en diuen una novel·la iniciàtica. Ho puc fer perquè jo sempre he mantingut la condició de foraster. Així em sento encara al Poblenou, un barri que vaig conèixer fumant i amb olor de fregits, i que ara ha estat repintat i repunta inicis de revolts dels indígenes que encara hi queden.

El pare de família de la novel·la treballa per a la Renfe talant arbres per construir vies, i això l'obliga al nomadisme i a tu t'ha obligat a jugar amb els diferents dialectes. Creus que el lector ho apreciarà?

Potser no, però jo em veig amb la necessitat d'exigir-m'ho. Si no ho fes així, em semblaria que estic impostant l'instrument comunicatiu que és essencial a l'ésser humà i em semblaria que traïxo un principi que he après a través de molts anys d'escriptura i d'ensenyar a escriure [Rendé és fundador de l'Escola d'Espectura de l'Ateneu] i és allò de donar una vida contrastada als personatges. Un personatge pla no val res. Tots evolucionem: tots ens fem a través de les nostres paraules i accions.

Has trigat gairebé una dècada a publicar aquesta novel·la. Per què?

Jo, quan m'hi poso, necessito tenir tota la

trama al cap i després reescriu infinitat de vegades. Només ho deixo córrer quan em perdo en el camí de la pretensió del guany, és a dir, quan el canvi ja no suposa una millora.

El viure amb què es troba l'escriptor en català tampoc no és que sigui l'ideal.

Tots els escriptors del món s'enfronten amb una gravíssima dificultat d'interpretar la realitat d'una manera suggestiva per dues raons: perquè la realitat és molt complexa i hi ha moltes forces que ens la volen fer veure simple; i perquè ja està tot dit. Alguns tenen el mal costum de dir que a la Bíblia ja estava tot escrit, però s'ha de dir que està dit tot però molt esquemàticament i de manera massa embrollada i llunyana en el nostre temps. Encara tenim feina a fer.

I els catalans?

Viure en una cultura sotmesa i acompanyada és un mal *asunto* i convé que ens traiem la son de les orelles perquè tot-hom en té, de dificultats, i qui no en té és que no les distingeix o és un neci que no val la pena que deixi res per escrit.

Tècnicament, en la novel·la canviés el punt de vista amb aquella alegria.

Sí, crec que l'escriptor pot fer el que li doni la gana mentre procuri que qualsevol lector el pugui entendre a la seva manera. Per això quan algú em pregunta: “Oï que volies dir això?”, jo sempre responc que sí, encara que no m'hagués ni passat pel cap.

Per acabar, un detall: un dels personatges de la novel·la és l'enginyer Jaume Cabré i Masdéu, he mirat a internet si es correspon amb el nom de l'escriptor, però no. Realment és un enginyer. És una picada d'ullet?

Ui, que em perdoni aquest senyor. No ho sabia. Masdéu és el meu segon cognom i, sí, volia fer un homenatge al meu amic, que és un dels grans escriptors de tota la nostra literatura. *

ELS ANYS DE LA SERP
Joan Rendé

Editorial: Proa
Barcelona, 2017
Pàgines: 320
Preu: 18 euros